

Delte meninger om den udtyndede egeskov

Skovgæster synes at ung egeskov skal være uden kvas, men er ret ligeglade med hvor tæt skoven er. Fagfolk har det lige omvendt, men er ikke enige om hvor tæt skoven skal være

Fagfolk og skovgæster har ikke altid samme mening om hvordan en skov helst bør se ud. Men det har forskellige grupper fagfolk heller ikke altid. Det viser en undersøgelse i ung egeskov af Jens Peter Skovsgaard og Claudio Petucco, Sveriges Lantbruksuniversitet og Frank Søndergaard Jensen, Københavns Universitet.

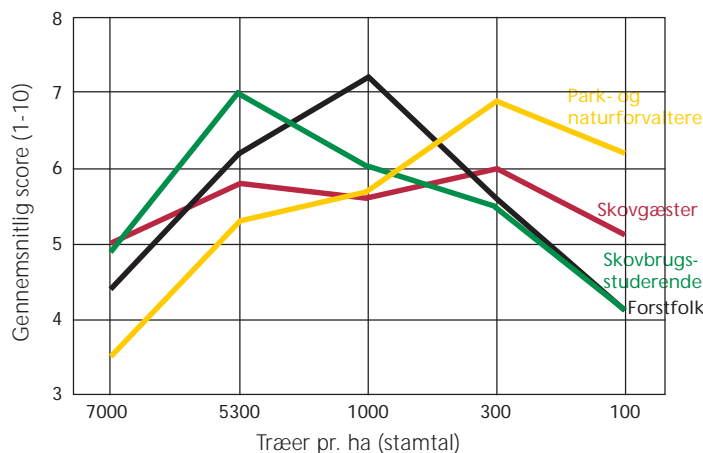
Man skal derfor være bevidst om de forskellige normer til skovens udseende fordi de kan afgøre de valg der bliver truffet. Fagfolk skal forstå hvad skovgæster ønsker - og at deres ønsker ikke nødvendigvis er de samme som fagfolkets egne.

Udgangspunktet er forsøgsplantninger af eg i Haslev Orned plantet i 1989. Eg er landets mest populære skovtræart. Et af formålene er at undersøge hvordan forskellige tyndingsprincipper påvirker den rekreative værdi. Da plantningerne var 13 år og træerne 6-7 meter høje, blev der tyndet ud til henholdsvis 100, 300, 1000, 5300 og 7000 træer pr. ha. Alle de fældede træer blev efterladt på stedet som kvas.

Skovgæster blev bedt om at rangordne billeder af de 5 tyndinger ud fra spørgsmålet: Hvilket skovmiljø forerækker du som skovgæst? For hver tynding var der to billeder, et taget på langs ad planterækken og et taget på tværs.

Resultatet, der blev præsenteret i 2009, viste at skovgæsterne generelt ikke syntes om tyndingskvas i skovbunden. Antallet af træer betød ikke så meget, men meget tæt og meget åben skov rangerede dog lavest. De tre forskere tolker resultatet sådan at skovens visuelle tilgængelighed afgør skovgæsternes vurdering og opfattelse. De foretrækker ung egeskov hvor der ser ud til at være let at gå.

Skovgæsternes holdning passer ikke altid med fagfolks. Og fagfolkenes holdning svinger også fra gruppe til gruppe.

Nr. ét af de ti billeder fik 10 point, nr. ti fik 1 point. Gennemsnittet af alle svar i hver gruppe blev derfor 5,5 point. Hvis kurven afviger meget fra gennemsnittet, er det udtryk for en klar holdning til stamtallet. Skovgæster er ret ligeglade med stamtallet. Kurven ligger tæt på gennemsnittet (5,5). Fagfolkene har mere holdning, men ikke den samme.

Det viser en opfølgende undersøgelse hvor de samme 10 billeder er rangordnet af tre grupper af fagfolk:

- Forstfolk, 61 skovridere og skovfogeder, 27-75 år.
- Park- og naturforvaltere, mest landskabsarkitekter, 44 personer, 24-71 år.
- Skov- og naturressourcestuderende, mest inden for skovbrug, 53 personer, 22-35 år.

Svarene fra de tre faggrupper og de tidligere svar fra skovgæsterne er derefter sammenholdt ud fra fire faktorer: Skovens tæthed, synlige træerækker, tyndingskvas i bunden og blå himmel om kronerne.

Skovens tæthed

Af de fem tyndinger mellem 100 og 7000 træer pr. ha er der blandt de studerende mest stemning for 5300 træer pr. ha. De vil have en tæt skov. Blandt forstfolkene er der mest stemning for 1000 træer pr. ha. Blandt park- og naturforvalterne er 300 træer pr. ha mest populært. De foretrækker en meget åben skov. Valget kan afspejle gruppernes faglige udgangspunkt. Det er f.eks. tydeligt at park- og naturforvalterne har på rekreationen for øje.

Selv om gruppernes valg ikke er ens, har fagfolk gene-

relt mere holdning til skovens tæthed end skovgæsterne hvis svar er ret jævnt fordelt. Nogenlunde lige mange vælger 300, 1000 og 5300 træer pr. ha, og selv en meget tæt eller meget åben skov følger ikke langt efter. I skovdriften kan man med andre ord ikke imødekomme alle skovgæster i hele skoven, men en variation af tætheder kan imødekomme gæsterne i dele af skoven.

Tætheden har også betydning for om man kan se blå himmel rundt om kronerne eller ej. På billederne ser man kun blå himmel i de to mest åbne skovtyper. Man kan derfor ikke skille de to faktorer fra hinanden.

Træer på række

Alle grupper vægter det billede højere hvor man ser på langs i en række end det hvor man ser på tværs uden at opfatte rækkerne. Tendensen er dog tydeligst i skovgæsternes svar. De fleste vil altså gerne kunne se rækkestrukturen.

I rekreative skove har det ellers ofte været en ambition at sløre rækkerne for at få et mere naturligt look. Tidligere undersøgelser har også vist at skovgæster ikke bryder sig om nåltræer på række. Det gælder altså ikke for egeskov. År-

sagen kan ifølge forskerne være at den lyse egeskov virker mere åben og indbydende, og at et rækkel mellemrum kan virke som en lettillgængelig skovsti. I alle tilfælde tyder undersøgelsen dog på at det kan være spildt arbejde at sløre rækkestrukturer i skov.

Tyndingskvaset

For skovgæsterne viser svarene en klar tendens, nemlig at det ikke er populært med tyndingskvas i skovbunden. Her er fagfolk til gengæld ligeglade. De ser kvas som et midlertidigt, nødvendigt element for at opnå en bestemt skovtype og ved at det hurtigt forsvinder, forklarer forskerne.

Skal man her følge skovgæsternes ønsker, er der brug for at håndtere kvaset anderledes eller at informere om hvorfor kvaset er der, og hvad det betyder for skoven.

Tidens perspektiv

Spørgsmålet er om skovgæsternes ønsker kan bruges til at justere den normalt praktiserede skovdrift i en mere rekreativ retning. Mest oplagt forekommer det hvad angår kvaset i skovbunden.

Man kan også diskutere hvor meget man skal følge skovgæsternes ønsker når de ikke har fagfolks tidsperspektiv. På den ene side har vi mere ung egeskov end gammel, så det er primært den unge skov, folk ser og oplever. På den anden side bør midlertidige ønsker til den unge skov heller ikke hindre at den modne skov senere lever op til skovgæsternes ønsker. *sh*

KILDER
Jens Peter Skovsgaard, Frank Søndergaard Jensen, Claudio Petucco (2013): Den rekreative værdi af udrensning i eg. Skoven 1/2014.
Claudio Petucco, Jens Peter Skovsgaard, Frank Søndergaard Jensen, (2013): Recreational preferences depending on thinning practice in young even-aged stands of pedunculate oak: comparing the opinions and forest and landscape experts and the general population of Denmark. Scandinavian Journal of Forest research 28: 668-678.

PÅ LANGS AD RÆKKERNE

215

Ingen
udtynding
7000 træer/ha
plus 1900 døde
træer pr. ha

211

Almindelig hård
udtynding
5300 træer pr. ha

210

Meget hård
udtynding
1100 træer pr. ha

208

Ekstrem hård
udtynding
300 træer pr. ha.

207

Fritstående træer.
100 træer pr. ha

PÅ TVÆRS AF RÆKKERNE

205

203

201

220

217